

Kartais saulės šviesą priimame kaip savaime suprantamą dalyką. Žinome, kad ji yra, ji visada sušildys, visada švies. Nors ir jos nebūna kurią nors dieną, bet visada jos laukiame, kaip naujos gražios dienos. To vieni kitiems vis linkime... Mes kaip saulėgrąžos, atsikusame į jos spindulius, sušylame jos glėbyje, nusiraminame, nutylame, džiaugiamės. Viskas tvarkoje, kai ji šviečia...

Bet kas, jei saulę netikėtai užtemdo debesys? Ir jau dieną, antrą, nėra taip ilgai lauktos šviesos, įprastos šilumos, nėra džiaugsmo ar "geros dienos"... Ir štai jau savaitė, dvi, trys. Debesys, debesys, lietus, tamsu, apsiniaukę... Tik tu nepamiršk – tu esi kaip saulėgrąža, šviesos dovana kitam! Ką turiu daryti? Nuleisti galvą, žiūrėti žemyn, verkti rasos lašais, lenktis nuo vėjo gūsių ir laukti: tuoj-tuoj sulūšiu?! Ne...

Saulė, kad ir pro debesis, šviečia; ir tarsi sako kiekvienam: "Tu – ne tik saulėgrąža, tu irgi esi lyg maža saulutė. Dabar atėjo laikas tau dalintis savo sukauptą vidinę šviesą su kitais. Būtent – dabar!"

Apsizvalgyk aplinkui, pažiūrėk į žmones, jų nuotaiką. Matai žmones – jie atsisuka į gėrį ir ieško šilumos... O apsiniaukusiomis, lietingomis dienomis žmonės atsigręžia vieni į kitus ir keičiasi sukauptą šilumą ir šviesą. Taip ir gyvena, išgyvena, atsigaua – todėl, kad visiems, VISIEMS, mums norisi šilumos ir gerumo. Ne tik savim rūpinamės, bet ir kitais, norime duoti gerį kitam.

Taip, kartais saulės nėra, kaip kad ir savojo gerumo pritrūkstame kitam... Ne todėl, kad jo neturime..., bet todėl, kad jo nesugebame suteikti kitam. Tarsi pro savo ar kito žmogaus debesimis neprasisakverbiame... Bet vis ir vis bandome.

Jei vis tik atsigręžtume vienas į kitą su sava gerumo šiluma, lyg vėl norėdami atrasti vienas kitą ir sušildyti vienas kitą, – padovanotume vienas kitam gražiausią dieną. Ir taptume lyg saule rudeniškoje dienoje...

Kasdien būtų gera diena... Tad ko mes laukiame? Jei šilumos?., tad kas galėtų sušildyti mus, žmones...

**“Garbiname Tave,
Viešpatie Jėzau Kristau,
ir šloviname Tave,
kad šventuoju kryžiumi atpirkai pasaulį.”**

ŠIO SEKMADIENIO MIŠIŲ SKAITINIAI

Sk 21, 4–9; Ps 77, 1–2. 34–38; Fil 2, 6–11

Psalmės atliepas

Neužmirškime Dievo stebuklų!

Evangelija pagal Joną (3, 13–17)

Jėzus pasakė Nikodemui:

„Niekas nebuvo pakilęs į dangų, kaip tik Žmogaus Sūnus, kuris nužengė iš dangaus. Kaip Mozė dykumoje iškėlė žaltį, taip turi būti iškeltas ir Žmogaus Sūnus, kad kiekvienas, kuris jį tiki, turėtų amžinąjį gyvenimą.

Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo vienatinį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“.

Evangelijos komentaras:

Šios dienos šventė primena istorinį įvykį, kuomet karalienė Elena, Konstantino, pirmojo krikščionių tikėjimą priėmusio imperatoriaus, motina, atrado Jeruzalėje Jėzaus nukryžiuotą vietą. Šią vietą, nežinotą, jog Romos imperija darė viską, kad tik ji būtų pamiršta, krikščionys pamaldžiai saugojo tris šimtmečius. Kaip tik ten, atkasus kapą, karalienė Elena rado kryžių su Šventajame Rašte minimu užrašu, buvusiu virš Jėzaus galvos. Šis atradimas sukėlė nepaprastą entuziazmą, ir krikščionys išvydo kryžių, iškilmingai įnešamą į Jeruzalę. Mums gi šiandien tai sudaro progą rimtai pamąstyti apie kryžių.

Susidūrus su nekaltojo kančia, netikėta liga, matant žmones, kurių gyvenimas sugriuvo dėl įvykius nelaimės, ligos ar netekties, bet kokie mūsų žodžiai tampa pernelyg menki, ir netgi Evangelijos žinia tą akimirką atrodo neįtikinanti.

Vienintelis tikras priekaištas Gerojo Dievo įvaizdžiui, kurį mums atėjęs atskleidė Kristus, yra nekalto žmogaus skausmas.

Daugelis mūsų išgyvenamų skausmų atsiranda dėl neteisingai suprastos ir panaudotos laisvės ar mūsų žmogiškos prigimties trapumo. Visų pirma reikėtų paaiškinti vieną dalyką...

Kryžius nėra skirtas aukštinimui, kančia nėra tai, kas Dievui patinka, ir savęs sunaikinimas Jam nėra priimtinas.

Mes kartais pernelyg puoselėjame savęs sunaikinimo idėją, esančią katalikų tikėjime. Tai polinkis, uždarantis krikščionį savame skausme ir verčiantis manyti, jog tokiu būdu jis priartėja prie Dievo. Iš tiesų toks polinkis padaro nemažą nuostolių.

Mūsų tikėjimas rizikuoja sustoti Didžiajame Penktadienyje, nes visi turime savo kančių ir mums patinka mintis, jog Dievas taip pat kentėjo, kaip ir mes. Vis dėlto mūsų tikėjimas negali sustoti ant Golgotos, bet turi eiti toliau: prie tuščio kapo angos.

Krikščionio džiaugsmas reiškia nugalėtą liūdėsį, paliktą kryžių, kuris yra nebereikalingas ir kaip tik tą, jau tuščią kryžių, mes ir aukštiname.

Kryžius yra ne Dievo kančios, o Jo meilės ženklas.

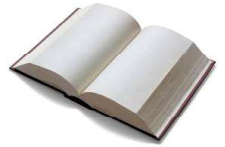
Kryžius kiekvienam iš mūsų apreiškia Dievo gerumą. Jis taip mums parodė savo meilę. Atrasti ir išaukštinti kryžių, reiškia: atrasti meilę. Atrasti mylintį Dievą.

Verta pastebėti, kad apaštalas Jonas Evangelijoje nenaudoja žodžio „nukryžiuotas“. Jėzų jis vadina „pakeltu“. Iškeltas ant kryžiaus Jėzus visus patraukia prie savęs. Sava meile.

Žvelgdami į nuogą, išniekintą, beveik neatpažįstamą Dievą, mes galime pasirinkti: kristi į nusivylimą arba parpulti kryžiaus akivaizdoje su dėkingumu.

Ir Jis prašo mus taip pat atrasti kryžiuje meilės didumą...

Pajusti savo kryžių, reiškia: nešti, dovanoti kitam meilę, leidžiantis už tai net nukentėti. Kryžius yra ne skausmo, bet dovanos sinonimas. Šiuo atveju kalbama apie brandžią dovaną, kurią dovanojame kitam. Tokie moemtai, kuomet tai išdrįstame padaryti – tai kaip pamatyti pačio Dievo veidą ir Jo norą viską padaryti dėl mūsų kiekvieno...

Šv. Elena – Šventojo Kryžiaus atradėja

Šventoji Elena – ir jos vardas yra neatsiejamas nuo krikščionybės paveldo, palikusio pėdsakus daugelio tautų istorijoje. Šv. Elena – tikra istorinė, ne mistinė ar išgalvota asmenybė, gyvenusi 250-330 metais Romos imperijoje. Romos imperatoriaus Konstantino Didžiojo motina, Romos imperijoje sulaukusi didžiausios pagarbos ir šlovės, pelnusi Augustos titulą. 313 m. gavusi krikštą ir tapusi krikščione, ji krikščionybės pusėn patraukė ir savo sūnų Romos imperatorių Konstantiną, kuris vėliau galutinai įteisino krikščionių tikėjimą Romos imperijoje.

Šv. Elena krikščionių ypač gerbiama už dosnumą ir bažnyčių statymą. Būdamą jau senyvo amžiaus – apie 80 metų, nuvyko į Palestiną, aplankė Jeruzalę ir teigiama, jog atrado ir atkasė kryžių ant kuriuo buvo nukryžiuotas Kristus. Todėl imperatorienė Elena laikoma pirmąja archeologe pasaulyje. Ji yra katalikų ir stačiatikių bažnyčių garbinama šventoji, kai kurių Europos miestų: Madrido, Paryžiaus, Frankfurto prie Maino, Bazelio ir kitų miestų globėja. Ji taip pat yra naujakrikštų, imperatorių, dažytojų, vinių gamintojų, išsiskyrusiųjų ir sunkiai santuokoje besutariančių asmenų globėja. Šv. Elenos diena tradiciškai minima pagal Katalikų bažnyčios kalendorių rugpiūčio 18-ją, jos mirties dieną, stačiatikių – kovo 19 d. (Šv. Kryžiaus atradimo dieną) ir birželio 3 d.

Imperatorienė Elena ir Tikrasis kryžius

Būdamą giliai tikinti, nuolanki krikščionė, dariusi gerus žemiškus darbus, Elena dar mėgo keliauti šventųjų pramintais keliais, lankyti šventąsias vietas. Savo gyvenimo saulėlydyje, jau visai senatvėje, būdamą jau beveik 80-ties metų, apie 326-28 metus nuvyko į Palestiną ir, čia Jeruzalėje, vietinių gyventojų padedamą, surado Kristaus nukankinimo vietą ir atkasė kryžių, ant kurio buvo nukryžiuotas Jėzus Kristus. Jį atpažinusi iš kitų trijų kartu rastų kryžių, Elena kartu su jai talkinisiais žmonėmis, atrastąją šventą relikviją padalino į tris dalis. Vieną kryžiaus dalį ji paliko ten, kur jis ir buvo rastas. Netrukus Elenos rūpesčiu toje vietoje iškilo graži Bazilika, o į ją ir buvo perkelta pirmoji padalintojo kryžiaus dalis. Dar ir šiandien Jeruzalėje toje vietoje stovi Kristaus Kapo bažnyčia, sauganti imperatorienės Elenos atrastojo kryžiaus liekanas. Tiesa, jau ne vieną kartą ji buvo sugriauta ir atstatyta.

Antrąją atskirtą rastojo kryžiaus dalį, Elena nusiuntė į Konstantinopolį, kur pagaminus gražų relikvijorių jis buvo čia saugotas iki XIII a., kol prancūzų riteriai jį pergabeno į Paryžių ir patalpino Sainte Chapelle bažnyčioje, naujai pagamintame įspūdingame auksiniame relikvijoriuje.

Trečiąjį Tikrojo kryžiaus dalį Elena nusiuntė savo sūnui imperatoriui Konstantinui

Taip po Europą pradėjo plisti Šventojo/Tikrojo Kryžiaus relikvijoriai su šventojo kryžiaus gabalėliais. Dar ir šiandien jie saugomi bažnyčiose, dalis jų jau yra patekusi į žymiausius pasaulio ir Europos muziejus. Konstantinui, kuris jį nugabeno į Romą ir ten pasirūpino Šventojo Kryžiaus (Santa Crose) bažnyčios statyba, kurioje vėliau ir buvo saugoma iš Jeruzalės atįstojį Šventojo/Tikrojo kryžiaus dalis. Vėliau šiais Šventojo kryžiaus likučiais imta dalintis.

Atrastojo Kryžiaus kultas

Garsas apie šventųjų relikvijų atradimą stimulavo krikščionybės raidą, todėl Europoje ypač viduramžiais išpopuliarėjo Kristaus kapo ir Tikrojo/Šventojo Kryžiaus bažnyčių bei altorių statyba bei paties Kryžiaus kultas. Lietuvoje Vytauto Didžiojo laikais, atstačius Vilniaus katedrą po gaisro joje taip pat buvo įrengtas Tikrojo Kryžiaus altoriaus, vėliau išgarsėjęs Vytautinio altoriaus vardu. Čia jis stovėjęs nuo XV iki pat XVII a. karų. Kaip tik čia po šiuo altoriumi ir turėję būti palaidoti Vytauto ir jo žmonos Onos palaikai. Kaip istorijos tyrinėtojai mini, šis altorius turėjo relikvijorių su Šventojo Kryžiaus dalelėmis. Vienoje 1427 m. popiežiaus Martyno V indulgencijoje sakoma, kad tam tikromis sąlygomis aplankius Vilniuje esantį Šv. Kryžiaus altorių, suteikiami vienerių metų atlydai. O, kad maldininkai ir piligrimai iš tolo orientuotusi, kur keliauti,

KOMUNIJOS, IŠPAŽINTIES IR SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAMS RUOŠIMASIS

Siekdami krikščioniško gyvenimo sąmoningumo, kviečiame visus Šlienavos ir Viršužiglio parapijiečius, norinčius ruoštis sakramentų šventimui, kreiptis į parapijos kleboną iki spalio mėn. Paskambinkite arba parašykite žinutę tel. nr.: +370 688 37142.

Spalio pradžioje susirinkime, apsitarsime ir pradėsime ruošą.

Vilniaus katedros bokštai buvo papuošti Tikrojo kryžiaus atvaizdais – dvigubais (dviejų skersinukų) kryžiais.

Reiktų priminti, kad istorijoje imperatorienės Elenos atrastasis kryžius viduramžiais paprastai buvo vaizduojamas kaip dvigubas nelygių galų kryžius ir istorijai žinomas labai įvairiais pavadinimais. Vadinamas jis ne tik Šventuoju ar Tikruoju, bet dažnai Kristaus Kančios, Jeruzalės, Šventųjų Kryžiumi bei dar kitais kryžiaus pavadinimais. Todėl ant dabartinės Vilniaus katedros iškilusi Šv. Elenos skulptūra nėra paminklas Rusijos imperijai, kaip teigia atskiri tyrinėtojai, o tik priminimas, ženklas, rodantis, kad šioje katedroje yra saugomas gabalėlis to Tikrojo Kryžiaus, kurį Jeruzalėje atrado Šv. Elena.

Elenos atrastojo Tikrojo kryžiaus kultas Europoje ypač sustiprėjo Kryžiaus karų eigoje. Prancūzijoje Anjou provincijos grafai ir kunigaikščiai jau XII a. iš Bizantijos pagrobę parsigabeno brangią relikviją su Tikrojo kryžiaus dalelėmis ją saugojo savo pilyje. XIV – XV a. Anjou provincijos grafų ir kunigaikščių dėka išsivystė Šventojo Kryžiaus kultas. Garbinti Tikrąjį Kryžių didžiųjų švenčių metu susirinkdavo minios žmonių iš visos Anjou provincijos. Ši tradicija įsigalėjo ne tik Anjou provincijoje, bet ir visoje Prancūzijoje bei kitose Europos šalyse. Tikrojo Kryžiaus garbinimas vyko Italijoje, Ispanijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, o taip pat ir Lietuvoje. Taip plačiai išgarsintas Elenos atrastasis kryžius imtas vaizduoti Kryžiaus žygių dalyvių heraldikoje, monetose, antspauduose, meno kūrinuose, freskose, audžiamuose kilimuose. 1365/75 – 1384 m. Liudvikas I Kapetas de Valois- Anjou buvo įkūręs Tikrojo Kryžiaus ordiną. Viduramžiais gyvavusieji kiti gausūs religiniai- kariniai, o taip pat ir atskiri civiliniai ordinais Tikrojo Kryžiaus ženklą naudojo kaip aukščiausių riterystės relikviją.

Šventųjų relikvijų atradimas išgarsino ir pačios Elenos vardą istorijoje. Elena laikoma archeologijos pradininke, o paskelbus šventąja, ji tapo archeologų ir naujų istorinių atradimų ieškotojų dangiškaja globėja. Už nuopelnus bažnyčiai Elena paskelbtus šventąja, jos vardas ir atvaizdas išliko iki mūsų dienų istoriniuose pasakojimuose, ikonografinio ir bažnytinio meno kūrinuose. Paprastai, ji, kaip ir jos sūnus Romos imperatorius Konstantinas Didysis, istoriniuose kūrinuose ir senojoje ikonografijoje vaizduojama su atrastuoju Kristaus Kančios-Tikruoju/Šventuoju Kryžiumi, vilkinti puošniais rūbais, su imperatoriška karūna, šalia savęs prie šono pastaytu skydu su dvigubuoju -Tikruoju kryžiumi. Vėlesnių, o jau ir mūsų laikų vaizdavimuose ji stovi apglėbusi didelį lotynišką kryžių, kartais, rankoje laikanti tik mažą kryželį. Jeruzalėje atrastas kryžius tapo Elenos atpažinimo simboliu, o įdėtas į skydą ir jos herbu.

Elena mirė Nikomedijoje. Jos kūnas buvo nugabentas į Romą ir palaidotas šalia Šv. Petro ir Marcelijaus bazilikos specialiai pastatytame mauzoliejuje, purpuro sarkofage (dabar jis yra Vatikano muziejuje).

Tad, minėdami rugpjūčio 18-ją – jos mirimo dieną, prisimindami Šventojo Kryžiaus radėją, pasidžiaukime, kad archeologus ir visus senovės ieškotojus iš Dievo aukštybių stebi ir globoja jų dangiškoji globėja – Šventoji Elena.

Parengė Violeta Rutkauskienė

Šlienavos Švč. M. Marijos Apsilankymo parapija. Įm. kodas: 191289430,

Banko sąskaitos Nr.: LT367300010002243406.

Viršužiglio A. Panemunės parapijos filija. Įm. kodas: 192065766.

Banko sąskaitos Nr.: LT52401004100290040.

Tel.: 0 688 37142, el. paštas: rimas.pilypaitis@gmail.com. Šį leidinį paruošė kun. Rimas.